

Tygodnik Gospodarczy

Rok III

Poznań, dnia 21 czerwca 1947

Nr 25

TREŚĆ: Kalkulacja a księgowość. — Kary za naruszenie przepisów celnych (str. 248). — Rejestracja pojazdów mechanicznych oraz zgłoszenia pozwoleń na prowadzenie pojazdów (str. 249). — Wyjaśnienia w sprawach prawnych (str. 250). — Wyjaśnienia w sprawach ubezpieczeń społecznych (str. 251). — Reklama skuteczna (str. 252). — Jeszcze w sprawie rejestracji przedsiębiorstw (str. 253). — Konferencja gospodarcza sektora prywatnego (str. 255). — Komunikaty (str. 255). — Kartoteka.

Kalkulacja a księgowość

Do ważnych zadań o charakterze ogólnopństwowym zaliczyć należy w każdym państwie poziom i rozwój życia gospodarczego.

Po dwuletnim okresie odbudowy życia gospodarczego naszego kraju stwierdziły czynniki rządzące w naszym państwie fakt, że okres sześciolletniej okupacji pozostawił po sobie metody takiego postępowania, które niezgodne są z działalnością lojalnego obywatela.

Uchwalone ostatnio ustawy, powołanie komisji specjalnych z udziałem czynnika społecznego, mają się przyczynić do uzdrowienia naszego życia gospodarczego.

Z naszego punktu rozważania sprawy mówić można o dwóch klasach obywateli związanych z życiem gospodarczym. Pierwsza klasa, to obywatele lojalnie pojmujący swe obowiązki, czy to z tytułu zajmowanego stanowiska, czy też z tytułu posiadania własnego warsztatu pracy, tj. przedsiębiorstwa. Druga klasa, to obywatele niełojalni, którzy nie wypełniają swych zobowiązań wobec Państwa.

Tytuł niniejszego artykułu wskazuje, że naszym głównym punktem zainteresowania jest przedsiębiorstwo, w którym ze względów nam znanych ster dzierży właściciel lub kierownictwo. Zagadnienie cen, uwidacznianie obrotów, ujawnianie rzeczywiście posiadanych kapitałów, to sprawy, które zawsze będą przedmiotem zainteresowań władz jak i społeczeństwa.

W każdym przedsiębiorstwie, w którym zamierza się przeprowadzić kontrolę działalności i wykazywanych wyników zwraca się na pierwszym miejscu uwagę na rachunkowość, w której kalkulacja i księgowość daje najobfitszy materiał analityczny. Na odcinku księgowości posunęliśmy się już tak daleko, że prawie każde przedsiębiorstwo prowadzi odpowiednie księgi, w których uwidacznia swoją działalność. Niestety wielu

przedsiębiorców zapomniało, że księgowość sama nie wystarcza. W najmniejszym chociażby przedsiębiorstwie trudno wyobrazić sobie sprawne działanie aparatu administracyjnego i rządzącego bez powiązania księgowości z kalkulacją. Co prawda powie nam niejeden, że przy wykonywaniu takich czy innych zleceń kalkulacji się nie pomija, — zapominamy jednak o jej powiązaniu z księgowością.

To wzajemne uzgodnienie liczb księgowych, tj. rzeczywistych wyników z liczbami przewidywanymi w kalkulacji początkowej ma tylko wówczas miejsce, jeżeli w ściśle określonych terminach przeprowadzać będziemy porównania i na skutek osiągniętych wyników zakreślić takie granice, które w żadnym wypadku nie będą wpływem spekulacji czy też nadmiernych zysków.

Rozważania na zatytułowany temat omówić wypada na pierwszym miejscu w przedsiębiorstwie handlowym, na drugim w przedsiębiorstwie przemysłowym.

W tym pierwszym sprawa osiągnięcia wyników jest na ogół prosta, w drugim sprawa konieczność włożenia większego nakładu pracy ze względu na wytwarzanie, które przechodzi różnego rodzaju kolejne procesy. Pomijając przedsiębiorstwa przemysłowe, co do których materiał dyskusyjny znajduje się przy omawianiu jednolitego planu kont, postaramy się przedstawić na przykładzie konieczność powiązania kalkulacji z księgowością w przedsiębiorstwie handlowym wychodząc z punktu widzenia praktycznego.

W pewnym sklepie branży bławatniczej odbywa się lustracja przedsiębiorstwa. Na zapytanie delegowanych osób, jak przedstawia się w jego sklepie kalkulacja w stosunku do zakupionych towarów, kupiec wyjaśnia, że do ceny zakupu dobija 25%, w której to liczbie mieści się 10% czystego zysku. To znaczy, na koszty prowadzenia

przedsiębiorstwa przewiduje 15% od sumy zakupionych towarów.

Na podstawie powyższego oświadczenia kupca przystępują z kolei rewidenci do badania ksiąg handlowych celem stwierdzenia rzeczywistego stanu rzeczy.

Księgi handlowe obejmują obroty za minione pięć miesięcy i przedstawiają zakup i obroty jak poniżej:

Miesiące	Zakup	Sprzedaż
Styczeń	850.650,—	1.254.609,—
Luty	690.420,—	967.857,—
Marzec	954.265,—	1.169.525,—
Kwiecień	867.142,—	1.348.542,—
Maj	785.634,—	1.280.420,—
Ogółem za 5 miesięcy	4.148.111,—	7.020.953,—
stan początkowy 1. 1.	2.225.645,—	—
stan końcowy 31. 5.	—	2.650.425,—
Ogółem	6.373.756,—	9.671.378,—

Wykazanego wyżej zapasu początkowego i końcowego, który w swej różnicy stwierdza dodatkowy zysk w wysokości zł 424.780,— nie brano pod uwagę, bowiem badanie wykazało nielojalną kalkulację kupca, to znaczy zupełnie niezgodną z jego oświadczeniem.

Gdybyśmy postąpili po linii podyktowanej przez kupca w jego pierwszym oświadczeniu, księgi powinny co najmniej w przybliżeniu zawierać następujące obroty:

zakup w okresie omawianych pięciu miesięcy	zł 4.148.111,—
plus 25% tytułem pokrycia kosztów i 10% czystego zysku	„ 1.037.027,75
obrót, tj. sprzedaż	zł 5.185.138,75
Obrót wykazany w księgach handlowych wynosi	„ 7.020.953,—
Obrót na podstawie kalkulacji wziętych wynosić	„ 5.185.138,75

nadmierny zysk zatem zł 1.835.814,25 co stanowi w stosunku do zakupu 44,2%, czyli ogółem sprzedawano z zyskiem brutto (25 plus 44,2) 69,2%.

Koszty prowadzenia przedsiębiorstwa na podstawie ksiąg handlowych wynoszą zł 638.156,—, które stanowią w stosunku do zakupu 15,4%, a więc niewiele różnią się od oświadczenia kupca. Nie uwzględniając w dalszym ciągu remanentów dochodzimy do następującego czystego zysku:

obrót (sprzedaż)	zł 7.020.953,—
mniej zakup	„ 4.148.111,—
zysk brutto	zł 2.872.842,—
mniej koszty prowadzenia	„ 638.156,—
zysk netto (czysty)	zł 2.234.686,—

który w stosunku do zakupu wynosi 53,8%.

Porównanie liczb procentowych kalkulacji i księgowości daje więc następujący obraz:

	w/g. kalkulacji	w/g. liczb księgowych
zysk bruto	25	69,2
koszty prowadzenia przedsiębiorstwa	15	15,4
zysk netto	10	53,8

różnica między kalkulacją a księgowością wynosi (53,8 mniej 10) 43,8%. Różnica ta stanowi nadmierny zysk kupca. Na tym miejscu wypada podkreślić, że kupiec nie kalkulował po myśli danych oświadczeń, bowiem wykazane obroty i koszty w księgach handlowych dały obraz dla niego o wiele korzystniejszy, to znaczy dodatkowy zysk w wysokości 43,8%, liczonych od ceny zakupu towarów.

Wykazany czysty zysk na wstępie naszych rozważań w wysokości 44,2% dyferuje z obecną różnicą od 0,4%, co jest wynikiem nieco wyższych kosztów prowadzenia przedsiębiorstwa aniżeli przewidywane 15%.

Przytoczony przykład daje wymowny dowód, że nie wystarczy tylko księgować, albo księgować i bez powiązania wyników kalkulować. Kalkulacja i księgowość musi być zawsze w parze, jeżeli pragniemy udowodnić, że pracujemy uczciwie ze słuszną i godziwą korzyścią dla przedsiębiorstwa i z równą dla klienteli w ograniczonym pojęciu z punktu widzenia zapatrywań kupca a w nieograniczonym, jeżeli chodzi o rozwój życia gospodarczego, dobro obywateli i państwa.

Jeżeli tego rodzaju rezultaty stwierdzają czyniki nadzorcze, to nie dziwnym się ujemnym skutkiem, bowiem one istotnie godzą w interesy ogólnopństwowe. Do niemiłych wyników nie dopuści kupiec tylko wówczas, jeżeli mając na uwadze powyższe uwagi nieustannie badać będzie cenę sprzedaży z kalkulacją początkową i księgowością. Badania te zresztą nazwać by można w równym stopniu kalkulacją końcową, gdyż wyniki w porę sygnalizują wadliwy system działania aparatu kierowniczego w przedsiębiorstwie.

mgr M. Nowicki

Kary za naruszenie przepisów celnych

F. K. — Gdynia. Po wyzwoleniu nie były pobierane cła zarówno przywózowe jak i wywózowe. Stąd też wszystkie towary w obrocie zagranicznym stały się faktycznie wolnymi od cła, przy czym towary, wywożone z polskiego obszaru celnego za granicę, stały się od dnia 13 lutego 1946 r. wolnymi od cła, albowiem w dniu tym weszło

w życie rozporządzenie ministra skarbu z dnia 18 grudnia 1945 r. (Dz. U. R. P. Nr4, poz. 37 z r. 1946), uchylające taryfę celną wywózową.

Utrzymanie w mocy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 1 września 1939 r. (Dz. U. R. P. Nr 87, poz. 555) o zakazie przywozu i wywozu towarów, spowodowało, że zakazem tym zostały ob-

jęte wszystkie towary w obrocie zagranicznym, wskutek czego do stanu faktycznego przestępstw, polegających na nielegalnym obrocie towarowym z zagranicą, zawsze wchodzi naruszenie ustanowionych ograniczeń.

W tym stanie rzeczy — ten, kto przez uchYLENIE się od powinności celnej wprowadza z zagranicy na polski obszar celny towar, na który jest ustanowione cło, lub wyprowadza z tego obszaru za granicę jakikolwiek towar, nie ponosi odpowiedzialności karnej z art. 47 § 1 prawa karnego skarbowego, albowiem zasadniczą cechą tego przestępstwa jest nieuiszczenie cła, którego jednak w świetle obecnej polityki celnej sprawa nie ma obowiązku płacić.

Ten stan rzeczy dotyczy również towarów, stanowiących przedmiot monopolu państwowego albo podlegających opłacie monopolowej lub opodatkowaniu, bo chociaż od tych towarów w obrocie zagranicznym jest ustanowione cło, łącznie z opłatą monopolową lub podatkiem, to jednak — z powodu niepobierania ceł — do przestępstw polegających na nielegalnym obrocie z zagranicą wymienionymi towarami, nie może mieć zastosowania art. 47 § 1 prawa karnego skarbowego, gdyż istotą przestępstwa z tegoż artykułu stanowi nieuiszczenie cła, zaś nieuiszczenie opłaty monopolowej lub podatku nie należy do istoty tego przestępstwa a jest jedynie okolicznością mającą wpływ na wymiar kary.

Wynika z tego, iż obecnie do wszystkich przestępstw, polegających na nielegalnym obrocie towarowym z zagranicą, należy stosować postanowienia art. 48 prawa karnego skarbowego, gdyż do stanu faktycznego tego przestępstwa wchodzi naruszenie ograniczeń przywozowych, wywozowych lub przewozowych, zaś takie ograniczenia obowiązują obecnie co do wszystkich towarów w obrocie zagranicznym.

Wprawdzie art. 48 prawa skarbowego obejmuje ograniczenia przywozowe i wywozowe tylko co do towarów, na które nie ustalono cła i stąd powstaje kwestia, czy można go stosować do towarów nielegalnie wprowadzonych z zagranicy do kraju — na które w taryfie celnej przywozowej (nieuchylonej), jest ustanowione cło. Kwestia ta powinna być rozstrzygnięta pozytywnie z uwagi na to, że ustanowionego w taryfie przywozowej cła faktycznie nie pobiera się, a więc wszystkie

towary w obrocie zagranicznym są obecnie wolne od cła. Jest to oczywiście rozszerzająca wykładnia art. 48 p. k. s., jednak należy ją przyjąć, jako odpowiadającą celowi i duchowi prawa karnego skarbowego.

Stosując tę samą wykładnię do innych postanowień karnych za naruszenie przepisów prawa celnego, należy przyjść do wniosku, że dopóki cło w obrocie zagranicznym nie będzie faktycznie pobierane — pozostaną martwą literą prawa te wszystkie postanowienia karne, które karalność czynu uzależniają od nieuiszczenia lub uszczuplenia cła.

Powyzszą wykładnię przepisów karnych należy stosować do przestępstw celnych popełnionych po 14 grudnia 1945 r., gdyż dopiero od 15 grudnia 1945 r. nakazano urzędowi celnemu żądać przy odprawie celnej wszystkich towarów, pozwoleń przywozu, co niewątpliwie potwierdziło moc obowiązującą ograniczeń, wprowadzonych powołanym na wstępie rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 1 września 1939 r.

Do tego bowiem czasu tylko towary podlegające opłatom monopolowym lub opodatkowaniu były traktowane jako zakazane do przywozu i podlegały w nielegalnym obrocie z zagranicą ściganiu z prawa karnego skarbowego.

Wszystkie inne natomiast towary mogły być traktowane jako wolne od cła i ograniczeń i dlatego nie ma podstaw do ścigania nielegalnego obrotu tymi towarami do dnia 15 grudnia 1945 r.

Kary za przekroczenie cen wyrobów tytoniowych.

Czy sankcje karne z art. 67 prawa karnego skarbowego mają zastosowanie jedynie do upoważnionych sprzedawców wyrobów tytoniowych, czy też należy je stosować również i do tych nieuprawnionych sprzedawców wyrobów tytoniowych, którzy sprzedają te wyroby po cenie innej niż taryfowa?

Przedmiotem przestępstwa z art. 67 prawa karnego skarbowego może być tylko upoważniony sprzedawca wyrobów tytoniowych, gdyż sprzedawca nieuprawniony, sprzedając wyroby tytoniowe po cenie innej niż taryfowa, realizuje tylko owoce podstawowego przestępstwa, polegającego na sprzedaży wyrobów tytoniowych bez zezwolenia.

Rejestracja pojazdów mechanicznych oraz zgłoszenia pozwoleń na prowadzenie pojazdów

Dnia 14 czerwca 1947 r. weszło w życie rozporządzenie o obowiązku powtórnej rejestracji pojazdów mechanicznych oraz rozporządzenie o obowiązku zgłoszenia pozwoleń na prowadzenie tychże pojazdów.

1. *Pojazdy mechaniczne.* — Właściciele (posiadacze) pojazdów mechanicznych, dopuszczonych do dnia 14 czerwca br. do ruchu na drogach publicznych, obowiązani są zgłosić te pojazdy do ponownej rejestracji właściwej wojewódzkiej władzy administracji ogólnej. Celem uzyskania

nowego dowodu rejestracyjnego właściciel (posiadacz) pojazdu rejestrowanego powinien złożyć wyżej podanej władzy w terminie przez nią wyznaczonym podanie i przedstawić pojazd do przeglądu technicznego. *Po upływie 6-ciu miesięcy od dnia wejścia w życie rozporządzenia tracą ważność wszystkie dowody rejestracyjne wydane przed wejściem w życie niniejszego rozporządzenia.*

2. *Pozwolenie na prowadzenie pojazdów.* — Pozwolenia na prowadzenie pojazdów mechanicz-

nych, wydane do dnia 14 czerwca br., powinny być zgłoszone powiatowej władzy administracji ogólnej, o ile posiadacz pozwolenia ma zamiar korzystać nadal z prawa prowadzenia pojazdów mechanicznych. Celem dokonania zgłoszenia posiadacz pozwolenia powinien złożyć powiatowej władzy administracji ogólnej, właściwej ze względu na jego miejsce zamieszkania, deklarację w dwóch egzemplarzach na drukach wydanych przez tę władzę. Do deklaracji powinno być dołączone posiadane pozwolenie na prowadzenie pojazdów mechanicznych oraz potwierdzenie miejsca zamieszkania kierowcy przez władzę meldunkową. Powiatowa władza administracji ogólnej po sprawdzeniu prawidłowości wypełnienia deklaracji po-

twierdzi na pozwoleniu dokonanie zgłoszenia, jeśli nie zachodzą przypadki uzasadniające odmowę wydania lub odebrania pozwolenia. W przypadku odmowy potwierdzenia zgłoszenia powiatowa władza administracji ogólnej odbierze złożone pozwolenie. Deklarację należy składać w terminach wyznaczonych przez powiatową władzę administracji ogólnej i podanych do publicznej wiadomości za pomocą stosownych obwieszczeń. *Pozwolenia nie potwierdzone tracą ważność po upływie 4-ch miesięcy od dnia wejścia w życie rozporządzenia i podlegają odebraniu przez powiatowe władze administracji ogólnej lub organa kontroli drogowej.*

Wyjaśnienia w sprawach prawnych

Szpak — 1. W 1937 r. zaciągnięta została przez dłużnika pożyczka wekslowa w KKO za zabezpieczeniem hipotecznym, z tytułu której pozostaje jeszcze do spłaty 1.300,— zł, w związku z którą to pożyczką dla dłużnika nasuwają się dwa pytania: a) Czy KKO ma prawo pobierać odsetki zwłoki za okres okupacji i obecnie; b) Czy KKO może żądać zwaloryzowania pożyczki w wysokości dowolnej, skoro nie ma jeszcze żadnych zarządzeń w formie dekretu i skoro emerytura dłużnika nie wystarcza na pokrycie zaległości.

2. W jaki sposób można usunąć z budynku lokatora — bliskiego krewnego — który przed okupacją przyczyniał się do budowania domu, wykończonego obecnie a więc po ustaniu działań wojennych.

Ad 1. Odpowiadając na pierwsze pytanie związane z pożyczką trzeba stwierdzić, że są podstawy prawne tak do pobierania odsetek zwłoki jak i do przeliczenia 1.300,— zł w sposób, który by odpowiadał rzeczywistej wartości pieniądza.

Dłużnik dopuszcza się zwłoki, jeżeli nie spełnia świadczenia w terminie oznaczonym w umowie lub ustawie, a w przypadku gdy termin nie jest oznaczony, jeżeli nie spełnia świadczenia niezwłocznie po wezwaniu przez wierzyciela (art. 243 k. z.). Jeżeli dłużnik opóźnia się z wykonaniem zobowiązania pieniężnego, winien zapłacić wierzycielowi tytułem odszkodowania za opóźnienie odsetki umowne, a w braku umowy w tym względzie odsetki ustawowe, licząc od dnia wymagalności długu. Odsetki te należą się wierzycielowi bez potrzeby wykazania przezeń jakiegokolwiek szkody i bez względu na to, czy dłużnik dopuścił się winy. Wierzyciel może żądać nadto dodatkowego odszkodowania na zasadach ogólnych (art. 248 k. z.), jeśli dalsza szkoda powstała i zachodzi wina.

Wyżej przytoczone artykuły pozwalają na przyjęcie zasady, że dłużnik winien zapłacić odsetki zwłoki. Jednakże dzisiaj coraz częściej słyszy się głosy sprzeciwu przeciwko takiemu rozwiązaniu zagadnienia. Nie brak też procesów, w których dłużnik stara się wykazać, że pobieranie odsetek zwłoki za czas okupacji — gdy dłużnik był pozbawiony normalnych warunków zarobko-

wych, gdy majątek jego był skonfiskowany, a właściciel jego żył w biedzie — jest sprzeczne z zasadami słuszności, wymaganiami dobrej wiary i zwyczajami uczciwego obrotu (art. 60 i 189 k. z.). Są wypadki, gdzie sądy niższej instancji stanęły w obronie dłużnika i uchyliły obowiązek płacenia odsetek zwłoki za czas okupacji. Orzeczenia w tej dziedzinie są jednak bardzo różne i przeważa raczej zasada, że należy utrzymać obowiązek płacenia odsetek zwłoki. Dalej — wydaje się — że brak w omawianej dziedzinie orzeczenia Sądu Najwyższego, przez co jest wiele wątpliwości z powodu różnorodnego orzecznictwa sądów niższej instancji.

W sprawie zwaloryzowania pożyczki, stwierdzić trzeba, że istnieją podstawy do domagania się przeliczenia 1.300,— zł przedwojennych na sumę odpowiadającą realnej wartości pieniądza. Sąd Najwyższy kilkakrotnie już zdecydował, że spłata dokonana przez dłużnika w dzisiejszych pieniądzach w wysokości zgodnej liczbowo z długiem przedwojennym — nie zaspakaja pretensji wierzyciela. Sąd Najwyższy nie przyjął zasady nominalnej wartości pieniądza, lecz stanął na stanowisku realnej jego wartości. Zobowiązania przedwojenne będą musiały ulec też przeliczeniu. Braknie w tym względzie ustawy, która by podawała sposób przeliczenia. Jak dotychczas, obowiązuje jedynie przepis, że gdyby z powodu nadzwyczajnych wypadków, jak to: wojny, zarazy, zupełnego nieurodzaju i innych klęsk żywiołowych, świadczenie było połączone z nadmiernymi trudnościami lub groziło jednej ze stron rażąco strata, czego strony nie mogły przewidzieć przy zawarciu umowy, sąd może, jeżeli uzna to za konieczne według zasad dobrej wiary, po rozważeniu interesów obu stron, oznaczyć sposób wykonania, wysokość świadczenia lub nawet rozwiązać umowę (art. 269 k. z.). Sądy więc staną przed koniecznością dokonania przeliczenia zobowiązań przedwojennych — z powodu braku innych przepisów. Wydaje się, że jeśli chodzi o długi zabezpieczone hipotecznie, istnieje dążenie do przeliczenia ich obecnie w stosunku 1 : 15, względnie 1 : 20, a co do długu niezabezpieczonego hipotecznie istnieje tendencja do przyjęcia

wyższego a czasem znacznie większego mnożnika. Wszystko tu jednak zależy od interesów dłużnika i wierzyciela a może głównie od położenia gospodarczego stron, które sąd winien uwzględnić, kierując się zasadami dobrej wiary.

W naszym wypadku KKO względnie dłużnik mogą żądać od sądu zwaloryzowania pożyczki. Jaki mnożnik sąd przyjmie przy waloryzacji, trudno z góry przewidzieć. Z powodu niepewności mnożnika strony też często dążą do zawarcia ugody w takiej sprawie.

Ad 2. Jeżeli chodzi o drugie pytanie, związane z możliwością usunięcia lokatora, stwierdzić trzeba, że sprawa pokrewieństwa ani niewdzięczności ani samo przyczynienie się do wykończenia budowli rozpoczętej przed wojną nie wpłynęły na stosunek najmu.

W stosunkach najmu rozróżniamy dzisiaj budynki: a) podlegające ustawie o publicznej gospodarce lokalami i kontroli najmu; b) podlegające jedynie ustawie o ochronie lokatorów; c) nie podlegające żadnym ograniczeniom.

Z przesłanego do redakcji listu wynika, że budynek, gdzie lokator się znajduje, nie podlega żadnym ograniczeniom ustawowym albo też podlega ustawie o publicznej gospodarce lokalami i kontroli najmu. W pierwszym wypadku (brak ograniczeń) zastosowanie będą miały art. 370—401 kodeksu zobowiązań o umowie najmu. Wszystko tu będzie zależało od zawartej z lokatorem umowy, a w braku dokładniejszej umowy obowiązować będą ustawowe terminy wypowiedzenia najmu i tu, gdy czynsz jest płatny miesięcznie —

można wypowiedzieć umowę najmu na miesiąc naprzód na koniec miesiąca kalendarzowego. Jeżeli chodzi o drugi wypadek, trudno się z listu zorientować, czy budynek — ze względu na swoje położenie — podlega publicznej gospodarce lokalami i kontroli najmu. Jeżeli budynek podlega publ. gospodarce, usunięcie lokatora jest prawie niemożliwe, gdyż swoboda zawierania i rozwiązywania umów najmu jest ograniczona przez władze kwaterek i komisje lokalowe. Wyjątkowo, gdy najemca zalega z czynszem najmu, używa przedmiotu najmu w sposób niezgodny z jego przeznaczeniem lub umową i mimo upomnienia nie przestaje go używać w ten sposób albo gdy zaniebduje przedmiot tak, że jest narażony na znaczne uszkodzenie, wreszcie gdy najemca pomieszczenia wykracza w sposób rażący lub uporczywy przeciwko obowiązującemu porządkowi domowemu, albo gdy przez nieprzystojne zachowanie się wywołuje zgorzenie u innych mieszkańców lub sąsiadów, wynajmujący może odstąpić od umowy najmu i żądać odszkodowania. W wypadku tym, gdy nastąpi odstąpienie od umowy, wynajmującemu przysługuje zwykła droga sądowa o wydanie przedmiotu najmu. Jednakże orzeczenie sądowe uwzględniające powództwo może być wykonane nie wcześniej niż po uprzednim zawiadomieniu władzy kwaterek przez komornika o wszczęciu egzekucji.

Blіszsze szczegóły o dekreście o publicznej gospodarce lokalami znajdują się w numerze 11, 13 i 15 „Tygodnika Gospodarczego” z 1946 r.

Wyjaśnienia w sprawach ubezpieczeń społecznych

Firma W. LL. w Koninie.

Na zapytanie w sprawie właściwego obliczenia wartości świadczeń w naturze w celach ustalania podstawy wymiaru składek ubezpieczeniowych — wyjaśniamy co następuje:

I. Ogłoszony w Nr 29 „Tygodnika Gospodarczego” z dnia 20 lipca 1946 r. na str. 232 okólnik Ministerstwa Przemysłu Nr 265 z dnia 20. 6. 46 r. w przedmiocie zarobków, będących podstawą wymiaru składek ubezpieczeniowych — obowiązywał tylko do dnia 31 marca 1947 r. włącznie.

Od dnia 1 kwietnia 1947 r. obowiązują nowe stawki wartości świadczeń w naturze dla pracowników zatrudnionych w poszczególnych gałęziach przemysłu, ustalone przez Ministerstwo Pracy i Opieki Społecznej w porozumieniu z Ministerstwem Przemysłu i Komisją Centralną Związków Zawodowych pismem okólnym z dnia 21. 5. 1947 r. Nr Uk. 350/5. f-7., wystosowanym do wszystkich Ubezpieczalni Społecznych.

W myśl tego zarządzenia nowe stawki kształtują się następująco:

1. przemysł energetyczny (stołówka, prąd i węgiel)	750 zł
2. przem. węglowy (stołówka i węgiel)	950 zł
3. „ hutniczy „ „	900 zł
4. „ metalowy „ „	800 zł
5. „ elektrotechn. „ „	800 zł

6. „ zbrojeniowy „ „	800 zł
7. „ chemiczny „ „	800 zł
8. „ włókienniczy (stołówka)	600 zł
9. „ papierniczy (stoł. i węgiel)	800 zł
10. „ drzewny „ „	650 zł
11. przemysł materiałów budowlanych:	
a) przemysł cementowy (stołówka, węgiel i mieszkanie)	900 zł
b) inne zakłady pracy (stoł. i węgiel)	800 zł
12. przemysł paliw płynnych (stołówka, węgiel, prąd i mieszkanie	900 zł
13. przemysł skórzany:	
a) garbarski (stołówka)	600 zł
b) obuwiany i rymarski (stołówka i obuwie)	1.000 zł

Powyższe ryczałtowe stawki wartości świadczeń w naturze mają zastosowanie tylko w przemysłowych zakładach pracy i składki ubezpieczeniowe za pracowników zatrudnionych w takich zakładach obliczane będą od tychże wartości ryczałtowych oraz od wszelkich wypłat w gotówce, ustalanych indywidualnie, z wyjątkiem zwrotu opłat szkolnych, zasiłków lub jednorazowych zapomóg i ekwiwalentów za niekorzystanie ze stołówki, gdyż wartość stołówki mieści się w podanych wyżej ryczałtach.

II. Ogłoszone w Poznańskim Dzienniku Wojewódzkim Nr 15 z dnia 30. 4. 47 r. pod poz. 150

Spółka z kodeksu zobowiązań ¹⁾

(Spółka cywilna).

W myśl definicji kodeksu zobowiązań spółka jest umową, przez którą wspólnicy zobowiązują się dążyć do osiągnięcia wspólnego celu gospodarczego, przez działanie w sposób oznaczony, w szczególności przez wniesienie wkładów. Stosunek spółki cywilnej nie stwarza odrębnego od wspólników podmiotu prawnego, a więc tylko wspólnicy a nie spółka są podmiotami praw majątkowych spółki, oni zaciągają zobowiązania i oni odpowiadają z tych zobowiązań, także tylko oni mogą figurować w księgach hipotecznych jako właściciele majątku spółkowego.

Dwa istotne momenty musi zawierać każda umowa spółki cywilnej: 1. oznaczenie wspólnego celu gospodarczego, który wspólnicy zamierzają osiągnąć i 2. oznaczenie sposobu działania, który polega przede wszystkim na obowiązku wniesienia wkładu, choć są i inne obowiązki, np. zakaz konkurencyjny. Wkład należy w rozumieniu k. z. pojmować w znaczeniu jak najszerszym. Treścią jego może być wniesienie pieniędzy, wykonywanie pracy, dozwoleństwo używania rzeczy lub praw i w ogóle przysporzenie jakichkolwiek korzyści. Poza tymi dwoma momentami ustawa nie wymaga innych momentów, by istniał stosunek spółki cywilnej a więc np. by wspólnicy byli kupcami, by spółka prowadziła przedsiębiorstwo lub by stosunek spółkowy miał cechy pewnej trwałości. Spółka cywilna może być zawarta także dla jednorazowego celu, byle to był cel gospodarczy.

Umowa spółki powinna być stwierdzona pismem. Niezachowanie tej formy nie powoduje wprawdzie nieważności, lecz niekorzystne skutki dowodowe, a mianowicie dowód ze świadków jest niedopuszczalny bez zgody obu stron. Zmiana postanowień umowy wymaga zgody wszystkich wspólników, przy czym również powinna być stwierdzona pismem.

Majątek spółki stanowią rzeczy i prawa wniesione tytułem wkładu i nabyte lub uzyskane dla spółki w czasie jej trwania. Żaden ze wspólników nie może domagać się podziału majątku spółkowego w czasie jej trwania.

Każdy wspólnik ma prawo i obowiązek prowadzenia spraw spółki. Sprawy nie przekraczające zakresu zwykłych czynności spółki może załatwić bez uprzedniej u-

Spółka z kodeksu zobowiązań ²⁾

(Spółka cywilna).

chwały wspólników, a tylko w wypadku gdy przed zatwierdzeniem takiej sprawy sprzeciwi się jeden ze wspólników, potrzeba uchwały wspólników. Prowadzenie spraw spółki może być także umową spółki, względnie uchwałą wspólników powierzone niektórym ze wspólników, z wyłączeniem innych i wówczas ci ostatni są wyłączeni od zarządu spółki, względnie nawet powierzone osobom trzecim spoza grona wspólników..

Umowa spółki określa stosunek udziału wspólników w zyskach i stratach, w braku zaś takiej umowy, każdy ze wspólników uczestniczy w zyskach i stratach w tym samym stosunku. Jeżeli umowa wspólników nie zawiera innych postanowień, wspólnik może żądać podziału i wypłaty zysków dopiero po rozwiązaniu spółki, a gdy spółkę zawarto na dłuższy okres czasu, z końcem każdego roku obrachunkowego.

Za zobowiązanie spółki wobec osób trzecich wspólnicy odpowiadają majątkiem spółki bez ograniczenia, zaś majątkiem osobistym według przepisów ogólnych k. z. o odpowiedzialności wspólników, a więc dług dzieli się na tyle niezależnych części, ile jest wspólników, za wyjątkiem jednak, gdy chodzi o zobowiązania solidarne, za które odpowiadają wszyscy wspólnicy solidarnie, tzn. każdy z nich odpowiada za całość długu także swym osobistym majątkiem. Ponieważ zaś zobowiązania dotyczące wspólnego przedsiębiorstwa są zobowiązaniami solidarnymi, uczestnicy spółki, która prowadzi przedsiębiorstwo, odpowiadają solidarnie za jej zobowiązania.

Wszystkich wspólników obowiązuje zakaz konkurencyjny w czasie trwania spółki.

Przestaje się być wspólnikiem przez: 1. śmierć, 2. upadłość, 3. pozbawienie lub ograniczenie zdolności do działań prawnych, 4. wypowiedzenie udziału lub wystąpienie ze spółki z ważnych powodów, 5. wyłączenie wspólnika ze spółki z ważnych powodów jednomyślną uchwałą wspólników, 6. wypowiedzenie udziału przez osobistego wierzyciela spółki. Umowa spółki może stanowić, że w wypadku śmierci wspólnika wchodzi na jego miejsce spadkobiercy, którzy do wykonywania swych praw winni wskazać spółce jedną osobę. Gdy spółkę zawarto na czas

Spółka z kodeksu zobowiązań ³⁾

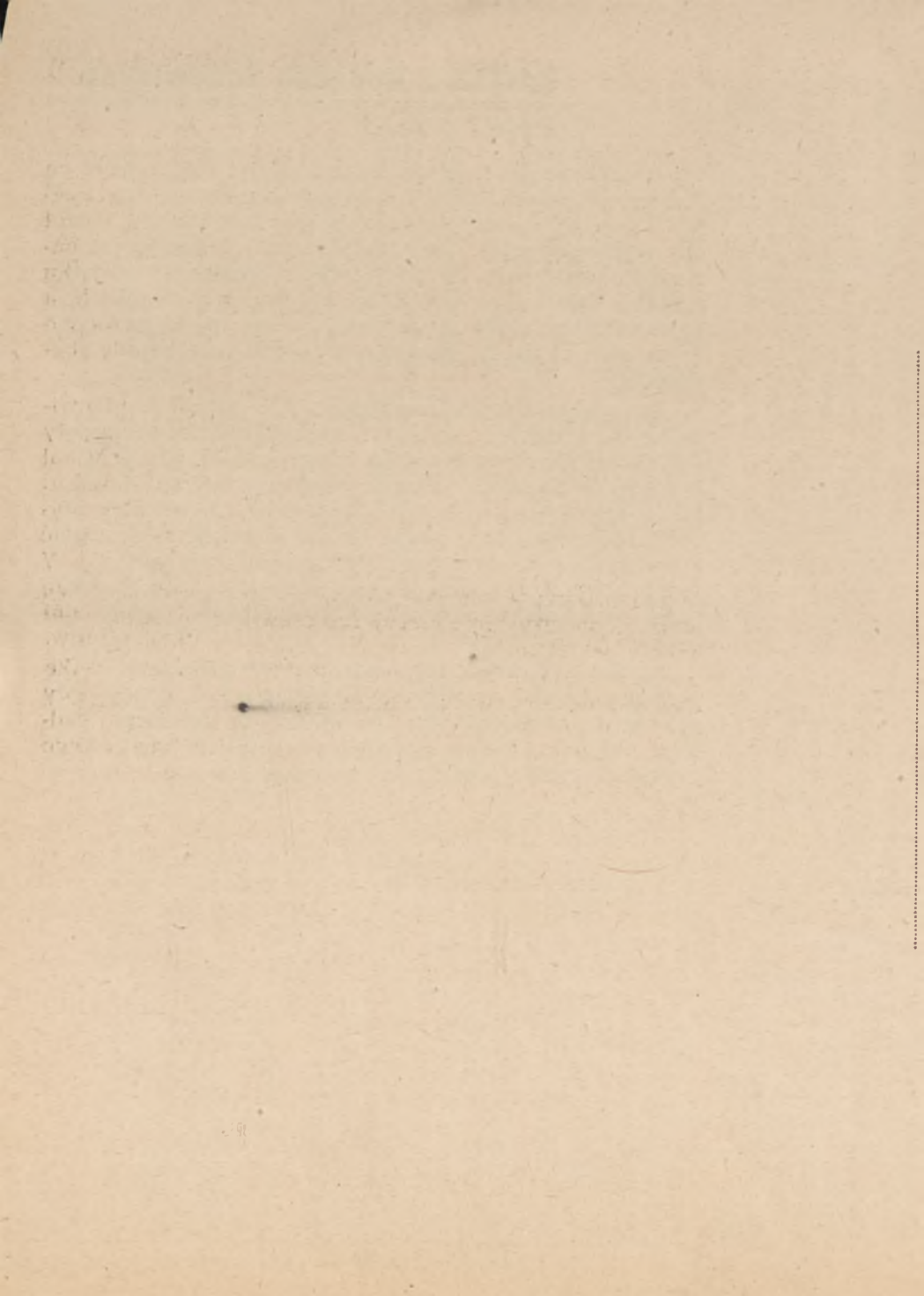
(Spółka cywilna).

oznaczony, wspólnik może wypowiedzieć swój udział na 3 miesiące przed końcem roku obrachunkowego, z ważnych powodów może także wystąpić natychmiast nawet bez wypowiedzenia. Ze wspólnikiem występującym następuje rozliczenie na podstawie oszacowania majątku spółki i udział jego będzie wypłacony w pieniądzu, a rzeczy oddane przez niego do używania spółki zwrócone w naturze, chyba że umowa wprowadzi inne zasady rozliczenia.

Rozwiązanie spółki następuje: 1. z powodów przewidzianych w umowie, 2. jeżeli cel spółki został osiągnięty lub okazał się niemożliwy do osiągnięcia, 3. gdy pozostał tylko jeden wspólnik wskutek ustąpienia innych, 4. wskutek jednomyślnej uchwały wspólników, 5. wskutek wyroku sądowego, przy czym każdy wspólnik może żądać z ważnych powodów rozwiązania spółki przez sąd. W razie rozwiązania spółki następuje likwidacja spółki, którą przeprowadzają wszyscy wspólnicy łącznie. Mogą oni również jednomyślną uchwałą wyznaczyć likwidatorów.

Spółka z kodeksu zobowiązań może prowadzić tylko przedsiębiorstwo w mniejszym rozmiarze. Z chwilą gdy prowadzi przedsiębiorstwo w większym rozmiarze, podlega obligatoryjnemu wpisowi do rejestru handlowego i staje się spółką jawną z kodeksu handlowego.

Spółka jawna z kodeksu handlowego ¹⁾

Kodeks handlowy definiuje spółkę jawną jako spółkę, która prowadzi we wspólnym imieniu przedsiębiorstwo zarobkowe w większym rozmiarze a nie jest inną spółką handlową.

Spółka taka oprócz dwóch istotnych momentów, jakie posiada każda spółka a określonych w kodeksie zobowiązań (patrz „spółka z kodeksu zobowiązań”) musi posiadać jeszcze trzeci moment istotny a mianowicie, prowadzić we wspólnym imieniu przedsiębiorstwo zarobkowe w większym rozmiarze. Spółka jawna podlega obligatoryjnemu wpisowi do rejestru handlowego i stosunki jej są unormowane całym szeregiem przepisów prawa bezwzględnie obowiązującego, tzn. takiego, którego nie może zmienić prywatna wola stron, a z których najważniejszy jest, że wszyscy wspólnicy odpowiadają osobiście, nieograniczenie, solidarnie i bezpośrednio za zobowiązania spółki, przy czym wspólnik nowowstępujący do spółki już istniejącej wstępuje zarazem we wszystkie jej zobowiązania, za które odpowiada na równi z poprzednimi wspólnikami, niezależnie od tego, czy o tych zobowiązaniach wiedział.

Wspólnik pozwany z tytułu odpowiedzialności za zobowiązanie spółki może przeciwstawić wierzycielowi zarzuty osobiste, przysługujące mu wobec niego oraz zarzuty służące spółce.

Spółka powstaje przez umowę, która powinna być pismem stwierdzona, przy czym jednak kodeks handlowy nie nakłada rygoru nieważności na wypadek braku formy pisemnej a wymaga jej tylko dla celów dowodowych, tzn., że w razie sporu nie będzie dopuszczony dowód ze świadków bez zgody obu stron. Wpis spółki do rejestru handlowego, choć obowiązkowy, ma więc znaczenie tylko deklaracyjne. Wyjątkiem od tej zasady jest spółka, która prowadzi we większym rozmiarze gospodarstwo rolne, a które się staje spółką jawną dopiero przez wpis do rejestru handlowego. W tym więc wypadku wpis ma charakter konstytutywny. Każdy wspólnik ma obowiązek zgłoszenia spółki do rejestru handlowego, przy czym wpis obejmuje firmę i siedzibę spółki, przedmiot przedsiębiorstwa, imiona i nazwiska wspólników wraz z okolicznościami dotyczącymi ich zdolności do działań prawnych oraz

Spółka jawna z kodeksu handlowego ²⁾

nazwiska osób uprawnionych do reprezentacji spółki i w końcu zmiany powyższych danych.

Spółka jawna jako spółka handlowa jest kupcem i może nabywać prawa, zaciągać zobowiązania i posiadać swój majątek, pozywać i być pozywaną, przy czym o właściwości sądu rozstrzyga siedziba spółki.

Prawo prowadzenia spraw spółki, czyli zarządu, służy wszystkim wspólnikom, o ile nie stanowi inaczej umowa spółki, lub uchwała wspólników, którzy mogą prawo zarządu powierzyć tylko niektórym wspólnikom, nie mogą natomiast powierzyć zarządu osobom trzecim z wyłączeniem wszystkich wspólników. Wspólnik bez prawa zarządu może zasięgać informacji o biegu interesów spółki oraz przeglądać księgi i dokumenty i uprawnienia te nie mogą być odjęte ani umową spółki ani uchwałą wspólników. Prawa i obowiązki wspólników prowadzących sprawę spółki ocenia się w stosunkach wewnętrznych według przepisów o zleceniu (art. 498 — 5/8 kodeksu zobowiązań), w przypadku zaś, gdy działa wspólnik nie mający prawa zarządu lub przekraczający to prawo, wchodzi w grę przepisy o prowadzeniu cudzych spraw bez zlecenia (art. 115 — 122 k. z.).

Prawo reprezentacji spółki, czyli działania w imieniu spółki wobec osób trzecich, służy każdemu wspólnikowi, chyba że umowa spółki wyłączy niektórych wspólników od tego prawa lub stworzy zastępstwo łączne z innym wspólnikiem lub z prokurentem, do czego jednak jest potrzebna zgoda wszystkich wspólników, także i tego, który ma być od prawa reprezentacji wyłączony. Bez jego woli może mu być to prawo odjęte tylko z ważnych powodów wyrokem sądowym. Prawo reprezentacji rozciąga się na wszystkie czynności sądowe i pozasądowe, związane z prowadzeniem jakiegokolwiek przedsiębiorstwa handlowego, nie wyłączając zbywania i obciążania nieruchomości i ustanowienia prokury, przy czym prawo to nie może być ograniczone ze skutkiem prawnym wobec osób trzecich.

Wkład wspólnika do spółki może polegać na wniesieniu do niej pewnej kwoty pieniężnej, względnie na wniesieniu własności rzeczy lub innych praw, na dozwo-

Spółka jawna z kodeksu handlowego ³⁾

leniu używania rzeczy lub praw, wreszcie na wykonywaniu pracy. W czasie trwania spółki nie może wspólnik rozporządzać przedmiotami majątkowymi, wniesionymi do spółki. Jeżeli wkład polega na wniesieniu własności rzeczy, wówczas spółka może nią swobodnie rozporządzać, a po rozwiązaniu spółki wspólnik może żądać tylko równowartości takiego wkładu.

O podziale zysków i strat decyduje w pierwszym rzędzie umowa spółki, w razie zaś braku umowy, służy wspólnikowi prawo do równego udziału w zyskach i stratach, bez względu na wartość wkładu. Roczny zysk może spółka rozdzielić między wspólników. Jeżeli jednak udział doznał wskutek straty uszczuplenia w poprzednich latach, obraca się zysk na jego uzupełnienie, przy czym umowa spółki może także zawierać odmienne postanowienia. Nawet gdy spółka poniosła straty, każdy wspólnik ma prawo żądać corocznie wypłaty odsetek w wysokości 4%, choć i pod tym względem może umowa spółki zawierać odmienne postanowienia.

Wspólnik nie może rozporządzać prawami służącymi mu z tytułu należenia do spółki, z wyjątkiem prawa do udziału w zyskach, do odsetek, zwrotu wydatków, wynagrodzenia za prowadzenie spraw spółki oraz praw służących mu z tytułu podziału majątku po ustąpieniu spółnika lub rozwiązaniu spółki. Z tego względu w przypadku gdy wspólnik odstąpił trzeciej osobie swe prawa z tytułu należenia do spółki, ta osoba trzecia nie uzyskuje charakteru spółnika w stosunku do spółki a w szczególności nie może zasiągać wiadomości o stanie jej interesów.

Wspólników obowiązuje zakaz konkurencji, w szczególności prowadzenia przedsiębiorstwa konkurencyjnego lub należenia do władz spółki konkurencyjnej, chyba że uzyska zezwolenie innych wspólników.

Przyczynami powodującymi rozwiązanie spółki są:

1. przyczyny przewidziane w umowie spółki,
2. zgoda wszystkich wspólników,
3. upadłość spółki,
4. śmierć spółnika lub ogłoszenie jego upadłości,
5. wypowiedzenie,
6. wyrok sądowy.

Spółka jawna z kodeksu handlowego ⁴⁾

ad 4. W umowie spółki może znajdować się postanowienie, że w wypadkach śmierci współnika przystępują jego spadkobiercy. W tym wypadku ustawa zezwala każdemu spadkobiercy wystąpić z żądaniem przekształcenia spółki jawnej w komandytową i przyznania mu stanowiska komandytariusza. W razie odmowy ze strony spółki spadkobierca może z niej wystąpić bez wypowiedzenia.

ad 5. Wypowiedzenie przez jednego ze współników spółki zawartej na czas nieoznaczony może nastąpić na 6 miesięcy przed końcem roku obrotowego, chyba że umowa spółki stanowi inaczej. Spółkę może także wypowiedzieć wierzyciel współnika pod warunkiem wykazania przezeń prawomocnego tytułu egzekucyjnego i dowodu, że nie zdołał w ciągu ostatnich 6 miesięcy uzyskać zaspokojenia z ruchomości dłużnika.

ad 6. Każdemu współnikowi służy prawo żądania rozwiązania spółki wyrokiem sądu, gdy zachodzi ważny powód ku temu. Kodeks nie wylicza tych powodów, zostawiając to swobodnej ocenie sądu. Gdy ważny powód zachodzi w osobie jednego tylko współnika, to sąd może na wniosek pozostałych współników zamiast rozwiązania spółki orzec o wystąpieniu danego współnika ze spółki. We wszystkich przypadkach wystąpienia współnika ze spółki sporządza się bilans, który jest podstawą rozliczenia. Dniem bilansowym jest w przypadku wypowiedzenia spółki — ostatni dzień roku obrotowego, w którym upłynął termin wypowiedzenia, w przypadku śmierci lub upadłości — dzień śmierci lub ogłoszenia upadłości, w przypadku zaś ustąpienia z mocy wyroku — dzień wniesienia pozwu.

Okres od chwili zaistnienia przyczyny rozwiązania spółki aż do ukończenia podziału majątku spółki jest okresem likwidacyjnym. Likwidatorami są wszyscy współnicy, o ile umowa spółki nie stanowi inaczej. Mogą oni też powołać jednomyślnie na likwidatorów tylko niektórych spośród siebie, jakoteż osoby spoza swego grona. Nadto likwidatorów może ustanowić z ważnych powodów sąd rejestrowy bądź na wniosek współnika bądź innej osoby zainteresowanej. O otwarciu likwidacji winni likwidatorowie zgłosić do rejestru handl., jak również o ukończeniu likwidacji, albowiem dopiero z tą chwilą przestaje spółka istnieć.

obwieszczenie wojewody poznańskiego z dnia 29. 4. 47 r. w sprawie określenia wartości świadczeń w naturze w ubezpieczeniu społecznym ustala z dniem 1 maja 1947 r. nowe stawki wartości świadczeń w naturze (istotnie podwyższone), które mają zastosowanie również w przemysłowych zakładach pracy.

Nadmieniamy, że oba powyższe zarządzenia obowiązują nadal i nie stoją, naszym zdaniem, w żadnej sprzeczności z sobą. Zarządzenia te różnią się zasadniczo, gdyż z treści zarządzenia Ministerstwa Pracy i Opieki Społecznej wynika, że ustalone przez to ministerstwo miesięczne ryczałty odnoszą się wyłącznie tylko do wartości udzielanej pracownikom stołówki i ewentl. opału, światła oraz mieszkania, — natomiast obwieszczenie wojewody poznańskiego ustala wartości **całodziennego wolnego wyżywienia** (a więc śniadania, obiadu i kolacji) dla pracowników, zatrudnionych w prywatnych zakładach pracy w przemyśle, handlu, rzemiośle i wolnych zawodach.

III. Omówioną przez nas w Nrze 21 „Tygodnika Gospodarczego” z dnia 24. 5. 47 r. w artykule pt. „Podstawy wymiaru składek ubezpieczeniowych” sprawę realizację kart zaopatrzenia (żywnościowych) nie można w żadnym razie łączyć ze sprawą opisaną wyżej dwóch zarządzeń, gdyż traktują one o wartościach świadczeń w naturze, udzielanych przez zakłady pracy swoim pracownikom we formie umówionych stałych tzw. deputatów w naturaliach poza wynagrodzeniem w gotówce.

Natomiast w artykule naszym o podstawach

wymiaru składek ubezpieczeniowych poruszyliśmy m. in. także kwestię urealnienia kart żywnościowych, przy czym mieliśmy na myśli przypadki zagwarantowania przez zakłady pracy swoim pracownikom poza udzielanym stałym deputatem, o którym wyżej mowa — tzw. realizacji kart żywnościowych we formie odszkodowania gotówką, obliczonego na podstawie przydziałów kartkowych Ministerstwa Apropowizacji.

Powtarzamy przeto raz jeszcze, że w przypadkach, gdy zakład pracy zagwarantował swoim pracownikom realizację kart żywnościowych poza udzielanym stałym deputatem w naturaliach i realizacją tych kart polega na wypłatach gotówkowych, — wówczas wypłaty takie stanowią formę wynagrodzenia gotówkowego i muszą być wliczane do podstawy wymiaru składek ubezpieczeniowych. Nie podlegają zaliczeniu jedynie tylko naturalia, przydzielane pracownikom w ramach przysługujących im kart żywnościowych.

W tym stanie rzeczy, w przypadku, gdy pracownicy danego przedsiębiorstwa pozbawieni są uprawnień do kart żywnościowych, a pracodawca wypłaca pracownikom w zamian za to ekwiwalent w gotówce, to gotówka ta podlega zaliczeniu do podstawy wymiaru składek ubezpieczeniowych jako wynagrodzenie dodatkowe po myśli przepisów art. 16 ustawy o ubezpieczeniu społecznym z dnia 28. 3. 1933 r. (Dz. U. R. P. 51, poz. 936).

Odpowiedź niniejsza załatwia równocześnie zapytanie tamt. przedsiębiorstwa z dnia 22. 5. 47 r., wystosowane w tej samej sprawie do Izby Przemysłowo-Handlowej w Poznaniu.

Reklama skuteczna

III.

3. Psychologia — podstawą reklamy.

Kupno poprzedza krótszy lub dłuższy, — zależnie od okoliczności — proces rozważania. Reklama ma pokierować tym procesem myślowym; ma stworzyć pomost rozumowy i uczuciowy pomiędzy sprzedającym a kupującym, by obie zainteresowane strony do siebie zbliżyć i połączyć wreszcie w zgodnym porozumieniu.

Należy zdawać sobie w tym celu sprawę z właściwości psychiki ludzkiej, z bodźców, doznań i reakcji psychicznych, mających dominujący wpływ na decyzję człowieka.

Ludzie mają zalety, ale też i wady, ulegają przyzwyczajeniom, ale też i kaprysom, posiadają zdolności zarówno w sensie dodatnim jak i ujemnym, popełniają błędy mimo doskonałości, wykazują słabości, słabostki, niekonsekwencje, upodobania snobistyczne. W postępowaniu ich jest często dużo impulsywności, ale też i powolności myślowej, jedni ożywiają się duchem postępowości, inni hołdują zapatrywaniom konserwatywnym. Jednym imponuje nowość i oryginalność, innym sankcja tradycji i ogólnego uznania. Wielu myśli o pewnych sprawach inaczej dziś aniżeli wczoraj, tak jak inaczej myśleli wczoraj aniżeli przed rokiem a tym więcej przed laty dziesięciu.

Otóż umiejętne wykorzystanie tych i innych

właściwości ludzkiej psychiki jest dla skuteczności reklamy rzeczą niezmiernie ważną.

Pierwszym zadaniem reklamy musi być zainteresowanie człowieka, którego psychika nastawiona jest na opór zasadniczy a więc na opór nie wynikający z argumentu rzeczowego, lecz wpływający z uprzedzenia lub zasadniczej niechęci do zaofiarowania. Powodami takiego oporu zasadniczego mogą być np.:

1. nieznanomość samego towaru,
2. nieznanomość jego jakości wzgl. użyteczności,
3. wysoka cena;
4. nieufność,
5. przyzwyczajenie,
6. niepewność co do konkurencyjności dostawcy itd.

Zasadniczy ten opór nie jest oczywiście zawsze równy. Stopień jego nasilenia zależny jest od różnych przyczyn, z których najczęstszą jest cena towaru lub usługi.

Sprzedaż taniego artykułu codziennego użytku odbywa się na ogół stosunkowo łatwo i szybko podczas krótkiej rozmowy w sklepie przy stole sprzedażowym. Im towar droższy, tym jednak sprawa trudniejsza.

Sprzedaje się wprawdzie i drogie towary, również przy stole sklepowym (np. futra, biżuterię,

dywany, aparaty radiowe itd.) Tutaj jednak proces myślowy wiodący do kupna nie był tak krótki i nieskomplikowany. Nieraz droga prowadziła poprzez ogłoszenia gazetowe, okno wystawowe, prospekt itp. Sprzedawcy może się w takich wypadkach nieraz zdawać, że to zasługą jego elokwencji wyłącznie było doprowadzenie do transakcji, podczas gdy w rzeczywistości rozważania klienta już uprzednio przeszły różne przemiany.

Mając na uwadze te zasadnicze opory, których kilka głównych wyżej wymieniliśmy, należy przeciwko nim obmyślić i wypracować skuteczne środki.

Niezawsze więc treścią zastosowanego środka reklamowego powinno być bezpośrednie nawiązanie do kupna lub korzystania z usługi. Nieraz trzeba akcją reklamową stopniować, posuwać się etapami.

Pozytywnym osiągnięciem reklamy może już w wielu wypadkach być np. spowodowanie interesanta do zażądania pisemnej oferty, prospektu, katalogu, bezpłatnej próbki towarowej lub nie obowiązującej wizyty przedstawiciela. Skuteczniejsze aniżeli obcesowe wezwanie do kupna, będzie często wskazanie na opinię nabywców, będzie umożliwienie zobaczenia oraz nie obowiązującego wypróbowania towaru itd.

Pokonać przy pomocy środków reklamy opór zasadniczy, wrogość lub obojętność tych, których jako klientów zdobyć pragniemy, już to jest wielkim zadaniem reklamy. Stwierdzimy bowiem wówczas, jak pod wpływem reklamy ten przedstawiony wyżej wybitnie ujemny stan psychiczny wolniej lub szybciej przemienia się w nastrój zainteresowania a następnie w chęć posiadania zaofiarowanego towaru wzgl. w chęć korzystania z zaofiarowanej usługi.

Jeszcze w sprawie rejestracji przedsiębiorstw

W Nr 20 „Tygodnika” omówiliśmy dekret z dn. 11. IV. 1947 r. o uporządkowaniu rejestrów uprawnień przemysłowych, który nakłada na przedsiębiorców prowadzących przemysł (wytwórczy, handlowy, usługowy, rzemieślniczy) obowiązek zgłoszenia przedsiębiorstwa władzy przemysłowej w terminie do dnia 16. VII. 1947 r.

Do sprawy tej powracamy jeszcze raz, chodzi bowiem o omówienie szeregu zagadnień wyłaniających się z całej tej akcji rejestracyjnej.

W dniu 14. VI. odbyła się w Urzędzie Wojewódzkim Poznańskim konferencja z udziałem naczelnika Wydziału Ministerstwa Przemysłu i Handlu p. Orłowskiego, na której omówiono niektóre sprawy związane z rejestracją, możemy więc po tej konferencji udzielić pewnych wyjaśnień konkretnych, zwłaszcza, o ile chodzi o rejestrację zakładów przemysłowych. Z wyjaśnień ob. naczelnika Orłowskiego wynika, że Ministerstwo Przemysłu i Handlu wystąpiło do urzędów wojewódzkich polecenie podania wymienionego dekretu do publicznej wiadomości we formie rozplakatowania z równoczesnym wezwaniem przedsiębiorstw do dokonywania zgłoszeń. Niektóre urzędy wojewódzkie takie obwieszczenia już wydały. Urząd Wojewódzki Poznański uczyni to w najbliższym czasie.

I. O ścisłe rozgraniczenie przemysłu i rzemiosła.

Polskie prawo przemysłowe wymienia w art. 142 wyczerpująco kilkadziesiąt rodzajów przedsiębiorstw i zajęć jako należących do rzemiosła. Prawo usamodzielnienia się w takiej gałęzi gospodarczej uzależnione jest od uzyskania „karty rzemieślniczej”. Wydaje ją władza przemysłowa pod warunkiem, że kandydat wykaże się odpowiednim uzdolnieniem zawodowym (dyplom mistrza albo przynajmniej świadectwo czeladnicze i 3-letnia praktyka). Natomiast wszystkie te gałęzie wytwórczości i usług, które nie są wymienione w art. 142, należą do przemysłu, którego

prowadzenie jest w zasadzie wolne; przedsiębiorca otrzymuje tzw. „potwierdzenie zgłoszenia”.

W tym ścisłym rozgraniczeniu rzemiosła i przemysłu wytworzył się po wojnie — jak już o tym pisaliśmy niejednokrotnie — pewien zamęt przez tzw. okupancką listę rzemiosł, która pojęcie rzemiosła rozszerzyła praktycznie na wszelką wytwórczość.

Ministerstwo Przemysłu już kilkakrotnie zwracało uwagę, że zaliczenie przez okupanta do rzemiosł jakiegoś zawodu, który nie jest wymieniony w art. 142 polskiego prawa przem., nie może pociągnąć za sobą stosowania do tego zawodu postanowień art. 144, 147, 149 i 150 tego prawa. Innymi słowy — do zawodu, który nie jest rzemiosłem według ustawy polskiej, nie należy stosować przepisów tej ustawy, o dowodzie uzdolnienia, o karcie rzemieślniczej (art. 147) i o uprawnieniu do kształcenia uczniów (art. 149 i 150).

Ten więc przedsiębiorca, który nie prowadzi rzemiosła w rozumieniu art. 142 polskiego prawa przem., nie jest rzemieślnikiem, lecz przemysłowcem, nie otrzymuje karty rzemieślniczej, lecz „potwierdzenie zgłoszenia” na przemysł wolny, o ile oczywiście nie chodzi o przedsiębiorstwo koncesjonowane na podstawie art. 8.

Toteż przy obcym porządkowaniu rejestrów uprawnień przemysłowych, nakazany dekret na wstępie wymienionym, władze przemysłowe powinny w interesie porządku prawnego i dla dobra życia gospodarczego przestrzegać ściśle powyższego rozgraniczenia, przegrupowując w naszych rejestrach uprawnień przemysłowych poszczególne kategorie przedsiębiorstw i zajęć zgodnie z zasadami ustawy polskiej.

W licznych wypadkach rzemieślnik nie prowadzi rzemiosła „pełnego”, lecz tylko tzw. „cząstkowe”, np. wyrób lodów (część składowa cukiernictwa). O tych cząstkowych czynnościach pisaliśmy osobno w szeregu nr „Tygodnika” (nr. 44, 45, 46, 48 i 49 z 1946 r. i nr 2, 10, 15 i 20 z 1947 r.), na które zwracamy uwagę. Z drugiej strony Mi-

nisterstwo Przem. i H. w instrukcji z dnia 12. VII. 1938 r. wyjaśniło, że nie wchodzi w skład żadnego rzemiosła, lecz należą do przemysłu wolnego m.in. przedsiębiorstwa i zajęcia takie, jak szlifiernictwo, nożownictwo, wyrób zabawek szklanych, wyrób trepów na drewnianych podszwach oraz wyrób chodaków, układanie bruków z kamienia polnego, asfaltowanie ulic i dróg, wyrób stempli kauczukowych, wyrób szkła laboratoryjnego, czyli naczyń i przyrządów szklanych stanowiących wyposażenie laboratoriów chemicznych i farmaceutycznych, parkieciarstwo (posadzkarstwo), wyrób kostek brukowych, krawężników przydrożnych itp. w kamieniołomach, manicure i pedicure, rytowanie walców miedzianych lub stalowych dla celów przemysłowych (do drukowania deseni na materiałach) przy pomocy pantografów, przemysł czyszczenia (szlamowania) kieszek, wykonywany oddzielnie i niezależnie od wędliniarstwa, reprodukcja obrazów i portretów sposobem przetłokowym, chemiczne i elektromechaniczne powlekanie metali i barwienie metali, wyrób trykotów i rękawiczek dzianych, przedsiębiorstwa składania klepek, bełek i obręczy już gotowych, wykonywanych fabrycznie i to w celu otrzymania beczek z góry określonego typu i jakości z pominięciem innych czynności rzemiosła bednarskiego, przedsiębiorstwa trudniące się wyrobem pudełek zwykłych i tekturowych, szytych lub klejonych, elektryczne spawanie metali oraz spawanie przy pomocy tzw. „autogenu”, wykonywane jako odrębny przemysł, zakładanie ogrodzeń drucianych, wyrób, naprawa i montaż aparatów radiowych oraz naprawa i ładowanie przenośnych akumulatorów, używanych do radioaparatów.

II. Rejestracja uprawnień przemysłowych osobowych.

Dekret postanawia, że kto w dniu jego wejścia w życie (16. IV. 1947 r.) prowadzi przemysł (wytwórczy, handlowy, rzemieślniczy lub usługowy), nie należący do przemysłów koncesjonowanych, winien donieść o tym władzy przemysłowej I instancji. To samo powinien uczynić ten, kto w dniu 16. IV. 1947 r. prowadzi przemysł lub rzemiosło koncesjonowane (np. hotel, sklep starzyzny albo przedsiębiorstwo instalacji elektrycznych). Zgłoszenia należy dokonać do dnia 16. VII. 1947 r.

Przyjmujemy, że na obszarze starych ziem zachodnich władze przemysłowe po wojnie już przed wejściem w życie dekretu zalegalizowały przeważną część prowadzących przemysł (handel) takiego czy innego rodzaju i wydały przedsiębiorcom nowe uprawnienie przemysłowe we formie „potwierdzenia zgłoszenia”, „karty rzemieślniczej” lub „koncesji”, bądź uznały uprawnienia przedwojenne i wpisały je do rejestru uprawnień przemysłowych, o ile zachodziła potrzeba założenia tego rejestru po wojnie od nowa. Sądzimy, że w tych wszystkich wypadkach przedsiębiorca uczyni zadość przepisom dekretu, jeżeli w krótkiej formie władzy przemysłowej doniesie pisemnie lub ustnie, że przedsiębiorstwo prowadzi nadal bez zmian co do osoby przedsiębiorcy, siedziby przedsiębiorstwa i przedmiotu produkcji (handlu,

usług gospodarczych). Żądanie złożenia uwierzonego odpisu dokumentu koncesyjnego miałyby się z celem dekretu w tych wszystkich wypadkach, gdzie władza przemysłowa ma w swoich aktach bruliony tych dokumentów wraz z załącznikami. Z praktycznych względów byłoby wskazane zaświadczyć zgłaszającemu na oryginale uprawnienia przemysłowego („potwierdzenia zgłoszenia”, „karcie rzemieślniczej” lub „koncesji”), że spełnił obowiązek rejestracji w myśl dekretu.

III. Rejestracja zakładów przemysłowych.

Niezależnie od uprawnienia przemysłowego natury osobistej a więc „potwierdzenia zgłoszenia”, „karty rzemieślniczej” lub „koncesji” przedsiębiorca ma obowiązek postarać się o „zatwierdzenie” zakładu przemysłowego, o ile zakład należy do uciążliwych dla pracowników lub sąsiadów (art. 14 i 16 prawa przem.).

Dekret nakłada na przedsiębiorców obowiązek wykazania się przed władzą przemysłową takim aktem zatwierdzenia (również w terminie do dnia 16. VII. 1947 r.), wydanym przez władze polskie przed 1. IX. 1939 r., lub po wyzwoleniu spod okupacji niemieckiej.

O ile właściciel zakładu przemysłowego jest w posiadaniu takiego aktu zatwierdzenia, przedłoży go władzy przemysłowej celem zaświadczenia na oryginale spełnienia obowiązku rejestracyjnego w myśl dekretu.

Tych natomiast właścicieli zakładów przemysłowych, którzy nie są w posiadaniu dokumentu zatwierdzenia wydanego przez władze polskie, podzielić możemy na dwie kategorie, mianowicie na przedsiębiorców, którzy prowadzą zakład bez zalegalizowania i na tych, których zakłady w swoim czasie zostały zalegalizowane, lecz nie można na to przedstawić jednoznacznych dokumentów legalizacji np. (koncesji wydanej pod rządem niem. ordynacji przemysłowej na cegielnię lub gipsownię przez wydział miejski albo na odlewnię metali — przez wojewódzki sąd administracyjny).

Właściciele zakładów przemysłowych, prowadzonych bez zalegalizowania, mają z ogólnych zasad prawa przemysłowego obowiązek postarania się o zatwierdzenie w trybie normalnym; do tej kategorii zakładów należeć będą przeważnie te, które zostały urządzone w okresie okupacji lub po niej.

Co do właścicieli zakładów kategorii drugiej — przedstawiciel Ministerstwa Przem. i H. oświadczył, że celem dekretu o uporządkowaniu rejestrów uprawnień przemysłowych jest odtworzenie uprawnień przemysłowych wszystkich na terenie Państwa istniejących zakładów przemysłowych, bez względu na to, kiedy one powstały i pod rządem jakich przepisów prawnych oraz bez względu na to, czy stanowią one własność prywatną, spółdzielczą czy państwową.

W jaki sposób i w jakiej formie ma to odtwarzanie starych uprawnień przemysłowych zakładów być dokonywane? Przedstawiciel ministerstwa wyraził pogląd, że odtwarzanie takie może władza przemysłowa przeprowadzać wszelkimi dostępnymi jej środkami administracyjnymi a

więc np. w drodze przesłuchania świadków i rzeczoznawców. Sprawa jednak naszym zdaniem nie przedstawia się tak prosto. Ze względu na doniosłe znaczenie akcji odtwarzania wymienionych uprawnień omówimy ją osobno w następnym artykule, w którym podamy również wzory odtwarzania dostosowane do różnych wypadków.

IV. Rejestry uprawnień przemysłowych.

Dekret zmierza do uporządkowania rejestrów uprawnień przemysłowych, jak na to wskazuje jego tytuł oraz przepis art. 5, nakazujący władzy

przemysłowej założenie rejestrów uprawnień przemysłowych zgodnie z art. 136 prawa przemysłowego. Nie zwrócono jednak uwagi na to, że władze przemysłowe nie posiadają wzorów tych rejestrów a raczej mają wzory przestarzałe, niezgodne z art. 136 prawa przem. w brzmieniu noweli z dnia 8. VIII. 1938 r. (Dz. Ust. nr 60, poz. 463). W dodatku rejestry te są rozbite na handel i przemysł zgodnie z dawniejszą strukturą organizacyjną władz centralnych.

W tej sprawie należy oczekiwać odpowiednich instrukcji z urzędów wojewódzkich.

Konferencja gospodarcza sektora prywatnego Ziemi Wielkopolskiej i Lubuskiej.

Komitet Wojew. Stronnictwa Demokratycznego przy współudziale Izby Przemysłowo-Handlowej, Izby Rzemieślniczej, Związku Przemysłowców w Poznaniu i Wielkop. Związku Zrzeszeń Kupieckich w Poznaniu — urzędują dnia 22 czerwca 1947 r. w niedzielę o godzinie 11-tej w auli Konserwatorium Państwowej Szkoły Muzycznej w Poznaniu, ul. Armii Czerwonej 19, konferencję gospodarczą sektora prywatnego Ziemi Wielkopolskiej i Lubuskiej z następującym porządkiem obrad:

1. Zagajenie.
2. Powitanie konferencji przez przedstawicieli władz.
3. Referat dr A. Skowrońskiego, w-prez. Izby Przemysłowo-Handlowej w Poznaniu: Rola i postulaty prywatnego przemysłu w Wielkopolsce.
4. Referat mgr T. Wajchta w-dyr. Izby Przemysłowo-Handlowej w Poznaniu: Struktura handlu prywatnego, jego potrzeby i zadania.
5. Referat Fr. Sobańskiego, członka Zarządu Izby Rzemieślniczej: Cele i zadania rzemiosła wielkopolskiego w dobie obecnej.
6. Referat L. Chudzińskiego, prezesa Zrzeszenia Kupców Branży Zbóż Ziem Zachodnich: Sytu-

acja prywatnego handlu rolnego w Wielkopolsce.

7. Odpowiedzi władz centralnych.
8. Rezolucja i zakończenie.

Nowe ustawy i rozporządzenia gospodarcze mają za zadanie uporządkowanie życia gospodarczego na odcinku handlu prywatnego, uzależniając niekiedy wykonywanie zawodu kupieckiego od uzyskania uprzedniego zezwolenia, dotyczą przeto szerokiej rzeszy przemysłowych, kupieckich i rzemieślniczych, które chcą również dać wkład swojej pracy.

Równoległe do tego zagadnienia prowadzenia walki na odcinku spekulacji i zniżki cen na artykuły pierwszej potrzeby i przemysłowe oraz ustalenie marż zysku wymaga współpracy sektora prywatnego, który posiadając dużą wiedzę i doświadczenie zawodowe, chce współpracować i na tym odcinku.

Konferencja gospodarcza, na którą mają przybyć czołowi przedstawiciele władz centralnych Stronnictwa Demokratycznego jak również przedstawiciele życia gospodarczego może się przyczynić w znacznym stopniu do wyjaśnienia wiele kwestyj żywo interesujących prywatne koła gospodarcze.

Komunikaty i różne wiadomości

Marże zysku brutto.

Centrala Zbytu Porcelany, Fajansu i WYROBÓW Szklanych w Łodzi powiadomiła Izbę Przemysłowo-Handlową w Poznaniu, że Ministerstwo Przemysłu i Handlu ustaliło z dniem 16 maja br. na artykuły rozprowadzane przez wspomnianą Centralę następujące marże zysku brutto (zawierające wszelkie koszty dystrybucyjne wraz z kosztami transportu, ubezpieczenia, konwoju, stłuczki itp.)

- a) w hurcie — 16%
- b) w detalu — 32%.

Marże hurtowe dolicza się do cen Centrali, marże detaliczne do cen hurtowych.

Podwyższenie taryf osobowych na kolejach,

Z dniem 1 lipca 1947 r. zostaje wprowadzona nowa taryfa osobowa na przewóz osób. Taryfa

ta w stosunku do uprzednio obowiązującej zostaje podwyższona na bilety osobowe przeciętnie o 62%, na bilety pociągowe przeciętnie o 52%.

Obecnie obowiązujące tabele opłat wykazują opłaty na odległość do 50 km za każdy km, a przy odległościach od 51 — 100 km strefami co 5 km, natomiast nowe tabele obowiązujące od 1 lipca br. wykazują opłaty w strefach 10 km.

Ponadto ceny w nowych tabelach opłat są zaokrąglane do parzystych dziesiątek złotych.

mgr T. W.

Zmiana ograniczeń przewozowych artykułów żywnościowych w ruchu kolejowym.

Od dnia 1 czerwca 1947 r. listy przewozowe, ostemplowane pieczęcią Ministerstwa Aproprowiacji

i Handlu obowiązują tylko przy przewozie ponad 500 kg następujących towarów:

1. żyta i pszenicy,
2. mąki żytniej i pszennej,
3. bekonów,
4. mięsa świeżego, solonego, mrożonego, peklowanego, suszonego oraz gotowanego,
5. wędliny,
6. tłuszczów zwierzęcych,
7. ryb,
8. jaj w stanie płynnym i mrożonym.

Tym samym pozostałe artykuły wymienione w załączniku do okólnika przewozowego Nr 23 z dnia 18 marca 47 r. mogą być przyjmowane do przewozu tylko za zwykłymi listami przewozowymi.
mgr T. W.

Remanenty i urządzenia produkcyjne.

Izba Przemysłowo-Handlowa w Poznaniu podaje do wiadomości, że Departament Ekonomiczno-Socjalny Ministerstwa Przemysłu i Handlu zawiadomił, że Centralne Biuro Przemysłu Papierniczego w Zabrzu, Dworcowa 8 posiada do zbytu ze zdemontowanej Kozielskiej Fabryki Celulozy i Papieru szereg cennych i atrakcyjnych remanentów i urządzeń produkujących, jak transportery, zbiorniki, rurociągi, wentylatory, wagi, armaturę wodną, parową i gazową, żelazo i stal, podnośniki, maszyny parowe, wały transmisyjne, pompy, łożyska kulkowe, koła pasowe, silniki i transformatory, materiały elektrotechniczne, instalacyjne i wiele innych.

Departament poleca zainteresowanie się remanentami w Koźlu.

Departament poleca nakazanie centralom zaopatrzenia oraz wydziałom i referentom zaopatrzenia uważne przestudiowanie Biuletynu Nr 1 Centralnego Biura Budowy Przemysłu Papierniczego w Zabrzu, który jest tamże do obejrzenia względnie do nabycia po koszcie własnym.

Biuletyn znajduje się również do przejrzenia i w Wydziale Aktywizacji Dep. Ekonomiczno-Socjalnego.
mgr T. W.

Jednorazowe świadczenie na rzecz ofiar powodzi.

Nawiązując do komunikatu naszego w nr 20 „Tygodnika Gospodarczego” z dnia 17. 5. 47 stwierdzamy, że według wiadomości z Ministerstwa Skarbu, które otrzymała izba urzędująca w Warszawie, akcja zbiórki sum na Fundusz Pomocy Ofiarom Powodzi nie dała dotychczas takich rezultatów, jakie dać powinna. Z zadeklarowanych sum wpłynęło do tej pory 30%.

Apelujemy przeto do wszystkich kupców i przemysłowców w Polsce, aby uiścili należność z tytułu świadczeń na rzecz Funduszu Ofiarom Powodzi.

Przypominamy, że wszyscy płatnicy podatku obrotowego winni wpłacić 25% sumy wymierzonej im tytułem daniny narodowej.

Handel zagraniczny.

Uaktywnienie inicjatywy prywatnej w handlu zagranicznym.

Zarząd Zrzeszenia Eksporterów i Importerów R. P. na posiedzeniu z dnia 12 czerwca br. w War-

szawie powziął uchwałę mającą na celu ograniczenie członków Zrzeszenia tylko do tych, którzy wykazują aktywność w handlu zagranicznym. W tym celu członkowie zostaną powiadomieni, że jeżeli do końca roku bieżącego swej aktywności nie wykażą, zostaną z 2miesięcznym wypowiedzeniem skreśleni z listy członków.

Stosunki handlowe z Czechosłowacją

W kończących się już obecnie rokowaniach handlowych z Czechosłowacją wziął udział z ramienia samorządu gospodarczego zarazem jako przedstawiciel inicjatywy prywatnej, prezes Zarządu Eksporterów i Importerów R. P. prof. dr Waschko, który przy tej okazji nawiązał kontakt z czołowymi organizacjami gospodarczymi Czechosłowacji, jak również z ważniejszymi eksporterami i importerami.

Zebrane oferty na przywóz do Polski dotyczą następujących artykułów: Grafit w kawałkach i proszku, maszyny budowlane, aparaty elektryczne, tokarki, płyty budowlane, wieczne pióra, ręczne wiertarki i szlifierki, maszyny i aparaty dla przemysłu spożywczego, w szczególności aparaty do mycia, napełniania i zamykania butelek, pompy, woskówki, narzędzia ogrodnicze, piły motorowe i narzędzia do obróbki drzewa, powielacze, miary taśmowe, lakiery emaliowe, jelita sztuczne, maszyny do obróbki papieru, chłodnie, aparaty dentystyczne, prasy stolarskie, suszarki, specjalne aparaty kuchenne i do przeróbki owoców i warzyw, aparaty do sortowania jaj, maszyny do prasowania ubrań, aparaty do zamykania puszek konserwowych i inne.

Zainteresowani mogą się zwracać do Izby Przemysłowo-Handlowej w Poznaniu, która też posiada aktualne adresy czechosłowackich firm eksportowych i importowych oraz nową taryfę celną czechosłowacką, wchodzącą w życie z dniem 1 lipca bieżącego roku.

Komunikat Gospodarczej Komisji Porozumiewawczej w Poznaniu w sprawie placówek rozdzielczych (konsumów zamkniętych).

Wobec powstawania przy zakładach pracy placówek rozdzielczych (konsumów zamkniętych) i wynikających stąd wątpliwości natury organizacyjnej — Gospodarcza Komisja Porozumiewawcza wyjaśnia, co następuje:

1. Placówki rozdzielcze towarów (konsumy zamknięte) w zakładach pracy prowadzone są w imieniu i na rachunek urzędów, instytucyj i przedsiębiorstw;

2. sprzedaży towarów należy dokonywać bez jakiegokolwiek marży zarobkowej;

3. towar winien być rozprowadzany tylko wśród pracowników danego zakładu pracy na zasadach bezwzględnej równości;

4. zakład pracy prowadzi księgę zakupu towarów z uwidocznieniem cen zakupu i imienne listy pracowników, między których towar rozdzielono z wyszczególnieniem ilości, wagi itp. oraz ceny sprzedażnej;

5. o uruchomieniu placówki rozdzielczej (konsumu zamkniętego) zakład pracy winien donieść pisemnie władzy przemysłowej I instancji, która

wydaje zaświadczenie dokonanego zgłoszenia. Zaświadczenie służy jako legitymacja do odbioru towaru;

6. władza przemysłowa I. instancji zawiadamia o utworzeniu placówki rozdzielczej (konsumu zamkniętego) Urząd Skarbowy, O. K. Z. Z., „Spółem”, Państwową Centralę Handlową i Izbę Przemysłowo-Handlową;

7. każdorazowe zapotrzebowanie towarów winno być zatwierdzone przez Okręgową Komisję Związków Zawodowych (Powiatowe Rady Związków Zawodowych);

8. dyrekcja zakładu pracy łącznie z radą zakładową odpowiada solidarnie za prowadzenie placówki rozdzielczej (konsumu zamkniętego) według zasad powyżej określonych.

Organizowanie grup branżowych w Zrzeszeniu Eksporterów i Importerów R. P. w Warszawie.

W zrzeszeniu E. i I. zostały utworzone następujące grupy branżowe:

1. Gr. br. Nr. 1 — „Plody rolne, leśne, zioła, nasiona, warzywa, owoce świeże, przetwory”.

przewodniczący: p. Stefan Byszewski, W-wa, f-a K. Buszczyński i Synowie.

I zastępca: p. Władysław Mazurkiewicz, Gdynia.

II zastępca: p. Tad. Kasprzycki, Poznań, f-a „Łan”

2. Gr. br. Nr. 2 — „Artykuły kolonialne”.

przewodniczący: p. Kazimierz Pyszkowski, W-wa

I zastępca: p. Maria Byszewska, W-wa, f-a Wrzesniowski i Długokęcki.

II zastępca: wydeleguje f-a „Unia” z Gdyni.

3. Gr. br. Nr. 4 — „Metale, maszyny, narzędzia, części, wyr. metalowe i art. techniczne”.

przewodniczący: p. Gotfryd Albrecht, W-wa f-a „Svea”.

I zastępca: p. Witold Jungowski, Katowice, f-a „Ferrostał”.

II zastępca: p. Tadeusz Mieszkowski, Łódź, f-a „K. Kuske”.

4. Gr. br. Nr. 5 — „Art. chemiczne, farmaceutyczne, tłuszcze techniczne, kauczuk, guma, wyroby z gumy, garbniki”.

przewodniczący: p. Leopold Schoenker, Oświęcim, f-a „Agrochemia”.

I zastępca: p. Adam Wiejski, W-wa.

II zastępca: p. Sarnek, W-wa, f-a „Dom Sanitarny”.

5. Gr. br. Nr. 6 — „Surowce i artykuły włókiennicze”.

przewodniczący: p. Emilian Bobkowicz, Łódź.

I zastępca: p. Feliks Jabikowski, W-wa.

II zastępca: p. Władysław Wścieklica, Łódź.

6. Gr. br. Nr. 7 — „Drzewo” wiklina, wyroby drzewne i wiklinowe”.

przewodniczący: p. Komarnicki, W-wa f-a „Polskie Drewno”.

zastępca: p. Kazimierz Frankowski, Zbąszyń, f-a „Powil”.

7. Gr. br. Nr. 3 — „Jaja, pierze, drób, dziczyna”.

przewodniczący: p. Fr. Beyga, Poznań, f-a „W. S. H.”

zastępca: p. Witold Stefanus, Kraków.

8. Gr. br. Nr. 13 — „Mięso i przetwory, konserwy mięsne, jelita, szczecina, wyr. ze szczeciny, tłuszcze jadalne”.

przewodniczący: p. Czesław Ręczalski, W-wa, f-a „Warszawskie Zakłady Mięsne”.

Tworzenie dalszych grup w toku.

Jelita Sztuczne

Wielkopolska Wytwórnia Jelit
St. i J. Kamyszek

POZNAŃ, ul. Mielżyńskiego 17 - Tel. 36-89

Konto: Bank Związku Spółek Zarobkowych.

BIURKA

Krzeseła gięte, Meble szkolne

Poznańska Centrala Mebli - L. KONIECZNY

Przedstawicielstwa fabryczne

POZNAŃ, ul. 27 Grudnia 5, tel. 39-71

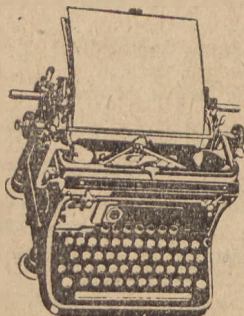
Oliwiarki kroplowe „Unicum”

Armatury dla sanitarno-
zdrowotnych urządzeń
produkuje

„A p a n a”

wł. St. Kotecki, Poznań

ulica Skarbowa 20 — Telefon nr 96-91

„ASTRA”

MASZYNY BIUROWE

warsztaty naprawy

Poznań, Gajowa 4, tel. 75-28

(Przy Ogrodzie Zoologicznym)

**Naprawiamy maszyny
biurowe, przerabiamy na
polskie w krótkim czasie.**

„Definitiv”

Katowice, ul. Mleleckiego 3, tel. 308-96

wł. Bogdan Graczyński

ARTEBE

POZNAŃ

Kantaka 10

tel. 26-05

Wszelkie szczeliwa:

snurowe gotowe i plastyczne

Przedstawicielstwo Firmy R. Tschakert — Warszawa

Dyrekcja Przemysłu Miejscowego

Centrala Zaopatrzenia i Zbytu

Z dniem 17. 6. br. otworzyliśmy w Poznaniu przy ul. Chełmońskiego 10, hurtowy skład wyrobów szklanych (szkło stołowe jak szklanki, spodki, kompotierki, wazony, kieliszki itp. oraz słoje, butelki monopolowe: do lemoniady, wina, apteczne i inne)

wyłącznie dla handlu detalicznego i konsumów zamkniętych. Ceny jak najniższe.

Księgarnia Wł. Wilak

Poznań, Kantaka 10

Telefon 44-40

P.K.O. nr V-4085

poleca:

	cena
Barciński — Podstawowe zasady ekonomiki . . .	120
Ehrlich — Prawo narodów I . . .	1000
Emmerson — Dwanaście zasad wydajności pracy . . .	110
Filipowicz — Księgowość przemysłowa . . .	335
Howorka — Krótki zarys zobowiązań . . .	120
Kalinowski — Księgowość i kalkulacja przemysłowa na tle jednolitego planu kont . . .	300
Kodeks handlowy (BTU) . . .	300
Kodeks Postępowania Cywilnego (BTU) . . .	90
Kodeks postęp. cywilnego — tekst orzecz. 2 tomy opr. Litauer i Święcicki . . .	1800
Kodeks zobowiązań . . .	300
Kodeks zobowiązań. Tekst, orzecznictwo opr. Święcicki . . .	800
Kościółek — Organ. i technika pracy w biurach i urzędach . . .	440
Mielczarski — Rachunkowość spółdzielni powsz. I. Stopień . . .	180
Młynarski — Odbudowa gospodarstwa światowego . . .	190
Młynarski — Pieniądz i gospodarka pieniężna . . .	600
Miedziński — Technika pracy i władanie narzędziami drogowymi . . .	200
Ochab i Bełżęcki — Garbarstwo roślinne i chro-mowe . . .	335

Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem

Adres dla zwrotu: Administracja „Tygodnika Gospodarczego” Księgarnia Wilak, Poznań Kantaka 10

Peretiatkowicz — Państwo współczesne . . .	350
„ Podstawowe pojęcia prawa administracyjnego . . .	250
„ Wstęp do nauk prawnych wydanie VI . . .	200
Prawo rzeczowe (BTU) . . .	300
Prawo spadkowe . . .	150
Rytel — Teoretyczne podstawy organizacji . . .	230
Sienicki — Materiały do projektowania zakł. przem. I. produktów mlecznych	
II. przetworów owoc i warzyw	
III. przetworów mięsnych . . .	600
Skalski — Technika handlu hurtowego . . .	180
Skalski — Ocena działalności przedsiębiorstw na podstawie zamknięć rachunkowych . . .	500
Taylor — O istocie spółdzielczości . . .	100
Wakalski — Org. i urządzenie wypożyczalni narzędzi . . .	220
Waschko — Incoterms 1936. Międzynarodowe prawidła wykładni formuł handlowych . . .	100
Witowski — Administracja przedsiębiorstw . . .	100
„ Gospodarka materiałowa . . .	100
„ Organizacja transportu fabrycznego . . .	100
„ Organizacja zakupów i sprzedaży . . .	100
„ Sprawozdawczość w przedsiębiorst. . .	100
„ Zasady organizacji pracy biurowej . . .	100
Zaleski — Istota i rozwój naukowej organizacji pracy . . .	120
Zalewski — kr. zarys historii spółdzielczości . . .	60
Znamierowski — Elementarne wiadomości o państwie . . .	200
„ Elita i demokracja . . .	80
„ w druku:	
Diels — Chemia organiczna . . .	„
Fayol — Administracja przedsiębiorstwa . . .	„
Gluck — Dekret o przekazywaniu przez Państwo mienia nierolniczego na obszarze Ziemi Odzyskanych i b. W. M. Gdańska . . .	„
Skalski — Jednolity plan kont przedsiębiorstw przemysłowych i handlowych w praktyce . . .	„
Taylor — Zarządzanie warsztatem wytwórczym . . .	„

Cena ogłoszeń: za 1 mm na stronie 4-lamowej zł 15,—

Ogłoszenia przyjmuje dla instytucji i przedsiębiorstw państwowych oraz firm pozostających pod zarządem państwowym „P. A. P.” Polska Agencja Prasowa, Poznań, Sew. Mielżyńskiego 8 — telefon 42-63.

Redakcja: Izba Przemysłowo-Handlowa
w Poznaniu, ulica Mickiewicza 31
Tel.: 78-62, 23-65, 23-68

Ogłoszenia przyjmuje „PAR” Polska Agencja Reklamy Fr. Krajna — Spadkobiercy Poznań, ul. Fr. Ratajczaka 7 — telefon 30-80 i oddz. Kraków, Rynek Śl. 46 — Tel. 503-66 — Bydgoszcz, Al. 1 Maja 16 Tel. 17-66 — Toruń, ul. Mostowa 38.

Administracja: Księgarnia Wilak Poznań, ul. Kantaka 10 — Tel. 44-40
Konto P. K. O. — V-4085
Cena numeru 30,— zł, prenumerata kwartalna 300,— zł